

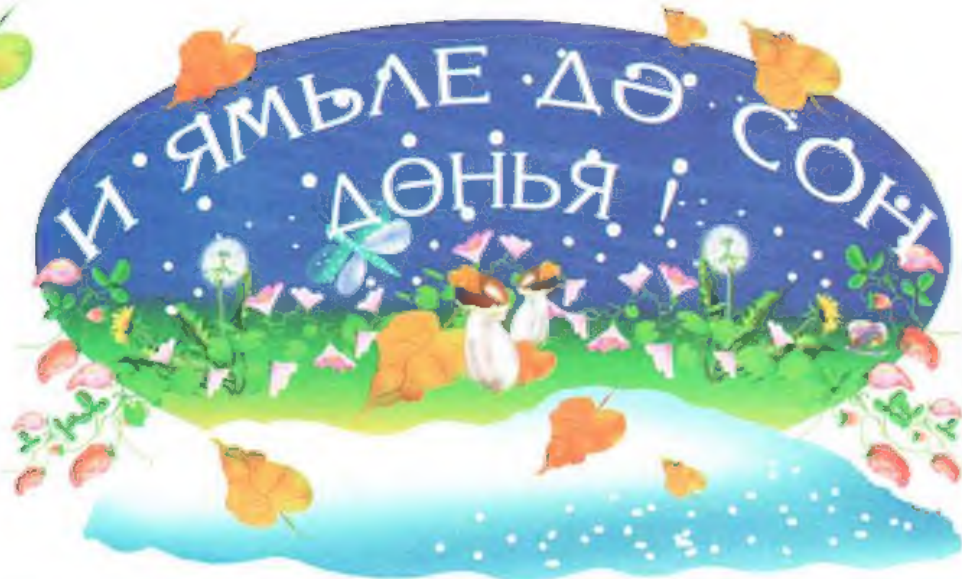
ISSN 0868-4545

Балалар
журналы

Салават күпере

Һәрвакыт
булсын
кояш!

Һәр фасыл үзенчә ямьле, әйеме?!

Кыш – ябалак-ябалак булып яуган карлары, агач-куакларны сарган ап-ак бәсләре, дуамал бураннары, тәрәзә пыялаларындагы кар абагалары... белән матур.

Яз – ләйсән яңгырлары, жылы яклардан кайткан кошларның тәүге чыр-чулары, кәгазь көймәле гөрләвекләре, кар эрүгә борын төрткән чирәмнәре, умыр-заялары... белән гүзәл.

Жәй – алсу, сусыл жыләкләре, хәтфә үләннәре, исәп-хисапсыз чәчкәләре, талгын гына тирбәләшкән иген кырлары, шифалы, жылы яңгырлары... белән соклангыч.

Көз...

Әйе, көз дә – матур, гүзәл, соклангыч.

Ә-әнә, Сентябрь малае, шукланып, агачлардагы алтынсу, сары яфракларны җиргә сибеп йөри...

Ә-әнә, Жил малае әлегә яфраклар белән куышлы уйный...

Кояшсылу аларның кыланмышларын сокланып күзәтә. Үзе дә сизмәстән, уенга кушыла...

Ә-әнә, чәчәктәй киенгән малайлар һәм кызлар, газиз әти-әниләре, кадерле әби-бабайлары, абый-апалары белән җитәкләшеп, ясле-бакчага, мәктәпкә ашыга. Аларны, Кояшсылу кебек елмаеп, тәрбияче апалар, укытучылар каршы ала...

И ямьле дә соң, күңелле дә соң дөнья!

Шулай бит?!

Рәссам Алла АЙСИНА

Миш – татар баласы!

* * *

Кояш батыш якларында
Балкый Казан каласы.
Нигә шуны белмәскә?
Мин бит – татар баласы!

Казан бик матур каладыр,
Хыялым – шунда барасы.
Нигә хыялланмаса?
Мин бит – татар баласы!

Их, Казанга барып-укуп,
Ныклы белем аласы.
Нигә әле укымаса?
Мин бит – татар баласы!

Татар булып, илне сөеп,
Килә алга барасы.
Нигә алга бармаса?
Без бит – татар баласы!

Алсу һәм Айгөл
МӨНИРОВАЛАР.
Актаныш, Яңа Жияш.

* * *

Яхшы белсәм дә рус телен,
Инглиз телен белсәм дә,
Онытмамын татар телен
Кайда гына йөрсәм дә.

Илсәяр НИЗАМОВА.
Казан.

Беркөнне мин күршеләргә кердем. Аларда бик эссе иде.

– Илназ, син нишләп түбәтәеңне салмыйсың? Эссе бит, – дидем мин күршемә.

– Нигә салыйм мин аны, мин бит – татар баласы! – диде Илназ.

Илнара МАННАПОВА.
Биектау, Суыксу.

Мин – үз илемнең нечкә күңелле бер баласы. Мин – татар авылында яшәүче бер кыз.

Минем телем – татар теле.

Чит жирләргә китсәң дә, үз телеңне, милләтеңне онытмаска кирәк.

Илнара ВӘЛИЕВА.
Мөслим, Бәк.

Бигрәк зур һәм матур минем Татарстан.
Матур аның шәһәрләре, авыллар һәм күлләре.
Шул гүзәллек өчен яратам:
Мин дә синдә татар баласы.

Синең йолаларың матур,
Бәйрәмнәрең күркәм.
Матурлыгыңа синең сокланам.
Татар баласы булуым белән горурланам!

Айрат ХӘНИПОВ.
Ютазы, Бәйрәкә.

Рәссам Светлана ИБРАҺИМОВА

БЕРТУГАН ГРИММНАР

Дөньяда булмаган илдә

Бервакыт дөньяда булмаган бер гажәеп илдә булдым мин. Шунда йөргәндә киң ябалдашлы юкә агачының ботакларында исәпсез-хисапсыз кайнар коймаклар үскәнен күрдем. Шуннан соң күктә балыкларның пырдымсызланып, ыгы-зыгы килеп йөзгәннәрен дә, болытларның берөзлексез чайкалганнарын да күрдем әле.

Янә күрдем: ике карганың болында печән чапканын, ике озынборынның күпер төзгәннән, ике баканың он тарттырганын, ике кәжәнең мич якканын һәм бер сыерның шул мичкә ипи тыкканын...

Бу илдә чебеннәр шундый зу-у-ур – бездәге кәжәләр хәтле! Бигрәкләр дә сәер хәлләр инде мәнә...

Ә хәзер, йә, ач тәрәзәне, очып керсен мин күргәннәр.

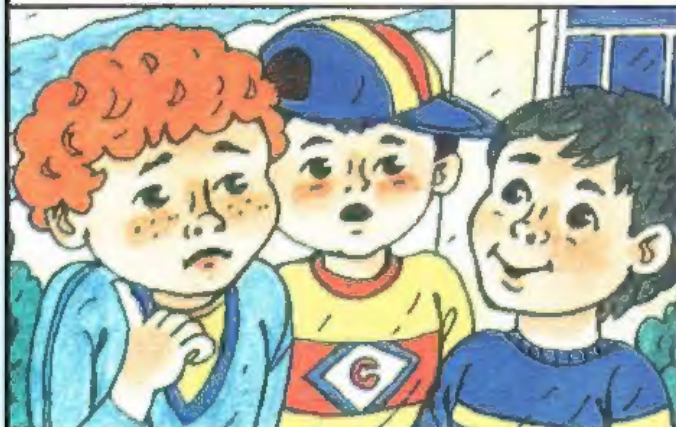
Урысчадан Л.Лерон тәржемә кылды.

Рәссам Илдар НӘФИЕВ

Олы Имән мәктәбендә
 Шундый хәл булды беркөн...
 (Мондый хәлнең булган чагын
 Хәтерләмидер беркем!)

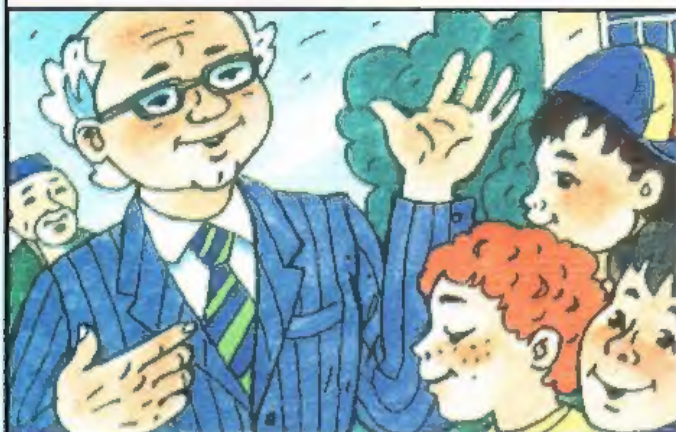
...Кәрим, Сәлим һәм Хәким
 Уйнаганда туп тибеп,
 Челпәрәмә килде тәрәз
 Пыяласы туп тиеп!

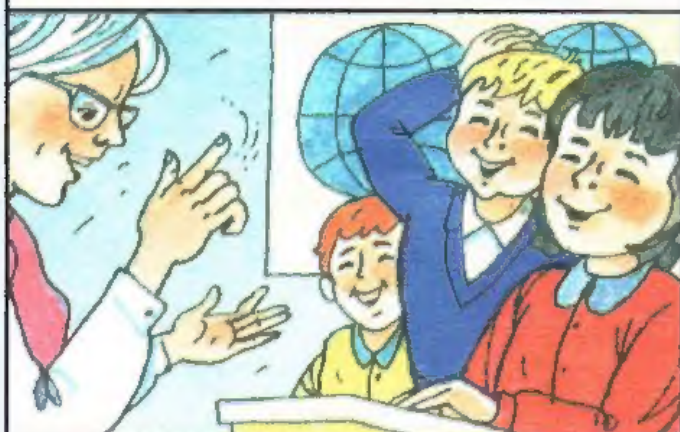
Ни хикмәттер, малайларны
 Ник берәрсе орышсын.
 «Кем ватты?» да «Кем ватты?» дип
 Никләр берсе сорашсын...

Киресенчә: «Ачуланмыйк,
 Алыйк мактап та», – диләр...
 «Бик шәп футболчылар үсә
 Безнең мәктәптә!» диләр...

Бер агарды, бер кызарды
 Малайларның йөзләре,
 Хәтта директор абый да
 Мактап алгач үзләрен...

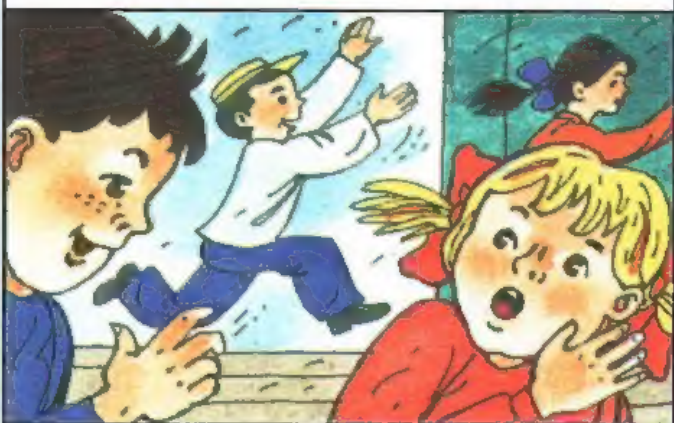
...Дәрәс бара. Укытучы
 Мәзәк сөйләп көлдәрә.
 Кая ул өй эшен сорау, –
 Көлә алсаң – көл генә!

Дәрес ахыры җиткәндә
«5»ле куя һәркемгә...
Мәзәк сөйләп, ике «5»ле
Алды хәтта Хәким дә!

...Кәгазь күгәрченнәр ясап
Очырганда һәрберсе,
Жырлап кына үтеп китә
Татар теле дәресе!

...Тәнәфестә кызылларны
Куркытып вә өркетеп,
Маймыллана малай-шалай
Мәктәпне дер селкетеп.

Кайсы куа, кайсы кача –
Куышалар, янәсе...
Авыздан куык чыгарып,
Сагыз чәйни һәммәсе!

Укытучылар да бергә
«Әбәк-чәбәкле» уйный;
Тик нигәдер Хәким генә
Аңлый алмый һич шуны!

...Гел-гел шулай икән, диеп,
Уйлый күрмә тагы син:
Болар – төштә күргән хәлләр...
Ни булыр иртәгесен?

Конкурс! Мин бит бу?

Камила, 1 яшь 3 ай

– Китмә инде, Шаян, әйдә,
Кил, коеныйк әле, дим...
– Хәзер, хәзер, кәт, Камила...
Мәче күрдәм әле мин!
(Казан)

Лейсан белән Айсылу

– Фотографны кәтә-кәтә,
Арып беткәнбездә инде.
Сурәткә төшәр алдыннан
Йоклап киткәнбездә инде...
(Пермь, Барда, Бичура)

Корима, 2 яшь

– Матур-матур бу гөлләргә,
Йәле, йәле, карале...
Шушы гөлләр белән мине
Бутыйсыңдыр да әле.
(Казан)

Рүзал, 6 яшь,
Рушан, 5 яшь.

– Әллү, Рушан! Хәлләр ничек?
Уяңдыңмы йокыдан?
– Сине төштә күрдәм әле...
Һәм уяңдым... куркудан!
(Мөслим, Баланлы)

Гөлнара, 1 яшь 5 ай

– Кая киттегез инде
Калдырып ялгызымны?
Кайнар булып чыкты ботка –
Пешердә авызымны!
(Апас, Болын-Балыкчы)

Нур Гайсин

Көчек

– Күр, әни, безнең көчекне
Саздан ятып су эчә,
«Кайнамаган су йотарга
Ярамый», – дидең кичә.

Чирләрмен диеп курыкмый,
Тәне таза, янәсе;
Миндәй тәртипле булырга
Өйрәтмәгән әнисе.

Кадерле дуслар!

*Журналның урта битен ипләп кенә алып, кара
сызыклар буенча кисегез сары сызыклар буенча
бөкләгез дә килеп чыккан кисәкларне бит саннарына
карап китап итеп жыегыз. Булгач булгач, чын китап
булсын — уртасын ике урыннан төпләп куегыз.*

©«Салават күперә» китапханәсе.

Минем йөңтәс маэмай

Габдулла Тукай

Ялкау маэмай

Безнең маэмай рәхәт тора, сафа сөрә,
Житезләне, уйный, һаман йөгәрә, өрә;

Карый миңа мәхәббәтле күзе белән,
Гүя уйныйк дигән була, гүя көлә.

Кайвакыт ул ята тәмле ашап, туеп,
Ал аяклары өстенә башын куеп;

Аны шунда чебен халкы тынычсызлый,
Ялкау маэмай! Ул аларны тормый куып.

Чебеннәрне астан гына карап ята,
Ярты йомык күзен генә ялтырата;

Бервакыт ул колак артын торып кашый,
Чебен халкы шунда тиз-тиз кача башлый.

2

Ләбиб Лерон

Акбай менән читәнә

(Әкият)

Ни өчен әтәч эт булып өрми, ә эт
әтәч булып кычкырмый?

Әгәр әтәч эт булып өрә белсә,
аны шундук эт оясы янына бәйләп
куячаклар һәм аңа йортны, карал-
ты-кураны сакларга кушачаклар. Ә
инде эт «Кикрикүк», – дип кычыра
белсә, ул читәнгә яисә койма башы-
на менәргә тиеш була түгелме
соң? Ләкин минем үз гомеремдә
читәнгә менгән этне күргәнем юк!
Ә синең?

Менә бит хикмәт нидә!

15

Табиб эшләр

Борынгы дөнья әсәр-
ләрендә дәва алласы Аск-
лепий белән бергә этләр
дә еш сурәтләнә. Әлеге
эتلәр авыруларның ярала-
рын телләре белән ялап
дәвалаганнар. Эт селәгә-
ендә лизоцим дигән матдә
бар икән. Лизоцимның
хәтта этнең күз яшь-
ләрендә дә булуы ачыклан-
ган.

Урта гасырларда ке-
шеләр сәламәтлекләрен
ныгыту өчен эт сөте дә
эчкәннәр.

6

11

Рәссам **Светлана Ибраһимова**

Кадерле дуслар!
Журналның урта битен ипләп кенә алып, кара
сызыклар буенча кисегез, сары сызыклар буенча
бөклөгөз дә килеп чыккан хисәкләрне, бит сәңгәренә
карап, китап итеп жыгыз. Булгач булгач, чын китап
булгын – уртасын ике урыннан төлләп куегыз.

©«Салават күпере» китапханәсе.

Әнәс Хәсәнов

Бабай

Әйтә куйды әбисенә:
– Безелдәмә, чебен күк!
Жыештырып ал өстәлне,
Әйдә тизрәк, эшем күп.

Кәшәкәне кая куйдың,
Шунда торса, тешлиме?
Мультфильмнар карыйсым бар,
Телевизор эшлиме?

Чәең кайнар, сөтең салкын –
Жылытып куймагансың.
Мине бүген дә соң гына
Кайтыр дип уйлагансың.

Ялкауландың син, әбекәй,
Карап-карап торам да.
Минем янга дуслым керә,
Бар чыгып тор урамга.

Су кайнатып кыяр тозлый,
Себергәч ишегалдын.
...Еллар буге карап ятып,
Үсәргә соңга калдым.

Сакчы Бака

Сазлыкта яши бака,
Кычкыра – бака-ка-ка:
Сазда барчагыз бата,
Мин батмыйм, мин бит бака.

Баткаклыкка кермәгез,
Сазга бата күрмәгез.
Сакта тора ул бака,
Кисәтә – бака-ка-ка.

Жилгә ни булган?

Безнең авыл жиле шук –
Әле исә, әле юк.
Бүген аңа ни булган?
Тузан туздыра юлдан.
Әллә йокысы калган,
Әллә ял итеп арган.

Сәлимең ничә яшь?

Кат-кат санадык кичә дә –
Сәлимебез соң ничәдә?
Берәү, икәү, өчәү, дүртәү...
Кичә генә иде бишәү.

Бүген бер бармак югалган,
Әллә инде төшөп калган,

Юк икән, юк, менә ич ул,
Зур үс, Сәлим, бөхетле бул.

...Онык эре кыяфәтле,
Чөеп читкә сумкасын,
Бөтәрлөгәч ипләп кенә
Кәтлитләрен, сумсасын,

Бабай

Безнең бабай бик яшь әле –
Жыерчык юк битендә.
Әби келә: жыерчыксыз
Бабай булмый бит инде.

Бабай әйтә: әбиләрнең
Жыерчыгы — битенә,
Бабайларның жыерчыгы
Жыела баш миенә.

Минем бабай шундый шаян,
Тагын шаярта димме?
Баш миендә жыерчыклар
Буламыни соң инде?

– Шәбрәк эзлә. Алар, улым,
Эчкә качкан, шул гына.
– Эзлим, юк ич. Синиң башың
Карбыз кебек, шоп-шома.

Сез ни әйтәрсез икән?

Күптән түгел бер укучы
Кайтып керде дәрестән.
Әбисе йөгереп килде:
– Улым кайткан, фәрештәм.

Жаным, бәгърем, утыр, аша,
Карының бик ачтымы?
Подъезд ишеген үзеңме,
Күрше-фәлән ачтымы?

Башкайларың авыртмыймы?
Жылытып сөт биримме?
Ашмы, боткамы, сумсамы,
Каймак алып килимме?

Ботинкаң кысан түгелме,
Туңмадымы кулларың?
Ничек чыктың урамнарның
Машиналы юлларын?

Үсәргә соңга калдым

Минем әни бигрәк уңган,
Ошый ул һәр кешегә.
Иртән торып, тел йотарлык
Тәмле ашлар пешерә.

Сыер сава, мунча яга,
Идән юа, аннары
Оек бәйли, куып кайта
Күл буена казларны.

Жиләкләргә су сипкәчтен,
Ашата тавыкларны.
Без ашагач, ялт иттерә
Буялган савытларны.

Каймак изеп, май төшерә,
Кер уа житез генә.
Чүп утагач, кибеткә дә
Барып кайта тиз генә.

...Ышанмагыз бу хәлләргә,
Уйдырма гына дисәм,
Ялгышаммы, әллә юкмы,
Сез ни әйтерсез икән?

Сак булыгыз урамда

Шәһәрдә күп машина,
Бары да бик ашыга:
Троллейбус, трамвай...
Тыз-быз чаба, ай-һай-һай!

Тротуарда йөрмәгез,
Кызыл утка кермәгез.
Яшеле янса – рөхсәт,
Карап кына чык, Әсгат.

Башта син сулга кара,
Аннары уңга кара.
Әнә Вил дәрәс бара,
Белдеңме инде, Сара?

Таза, дәү булып үсәр,
Юлда сак йөргән бала.

14

«Һаг-Һаг! Һау!» -
гуллар...

(Әз-мәз тарих)

Эт борыңгы кеше кулга ияләштергән жан ияләренең иң тәүгеләреннән санала. Этләрнең кулга ияләштерелүе таш гасырда, яғни безнең эрага кадәр 10-15 гасырларга карый дип фаразлана.

Ғалимнәр дөньяда этләрнең 282 төре барлығын исәпләгәннәр. Доберман, ройтвейлер, дог, сенбернар, ризеншнауцер, такса, эрдельтерьер... — болар дөньяда киң таралган этләрнең кайбер төрләре генә...

3

Табышмаклар

Кешенең дустаны, йортның сакчысы.
Йөгәрә дә балта сабы өстенә утыра.

(1с)

Дүрт колгага бер кармак.
Дүрт тал-ағач төбөндә
кәкре кое сиртмәсе.

(Этнең тапталып итеп әңгеләшкән сөзүсү.)

Йонлач көчк

Әнә ята йонлач көчк,
Борынын сузган ул ничек!
Йоклаганга да охшый,
Әллә юрима мышный?
Уятыйк үзен, торсын!
Нәрсә булса да булсын!

10

7

Нух көймәсен эт көйкәргән

(Риваять)

Бөтен дөньяны су баскан дәвер. Нух көймәсендә көтмәгәндә тишек хасил була. Шул вакытта көймәдә булган бер эт, хәлнең һәлакәт белән тәмамланачагын аңлап, әлеге тишәккә борынын тыга. Шулай итеп ул көймәгә су үтүне тоткарлый. Эт борыны шуннан соң һәрвакыт юеш һәм салкын булып калган, имеш...

Сүз уңаеннан, эт йоклаганда һәм авырган чакта гына аның борыны коры, кайнар була.

Яшел эт һәм була икән

(Кызык-мызык мәгълүматлар)

1984 елда Италиядә яшел көчек дөньяга килә. Мондый сирәк очракны нәселнең генетик үзгәреш кичерүе белән аңлаталар.

Этләр арагы эчкән кешеләрне яратмыйлар. Андыйларга алар аяусыз ташланалар.

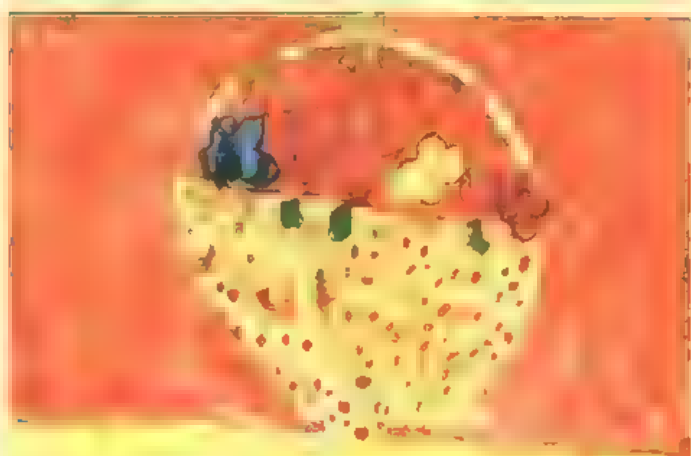
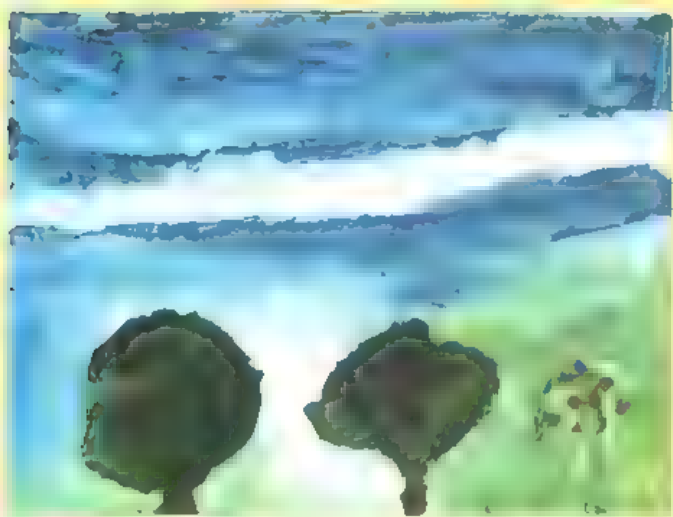
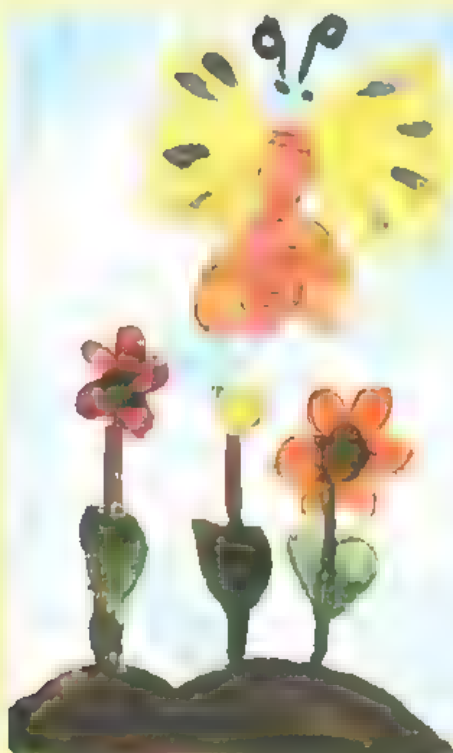
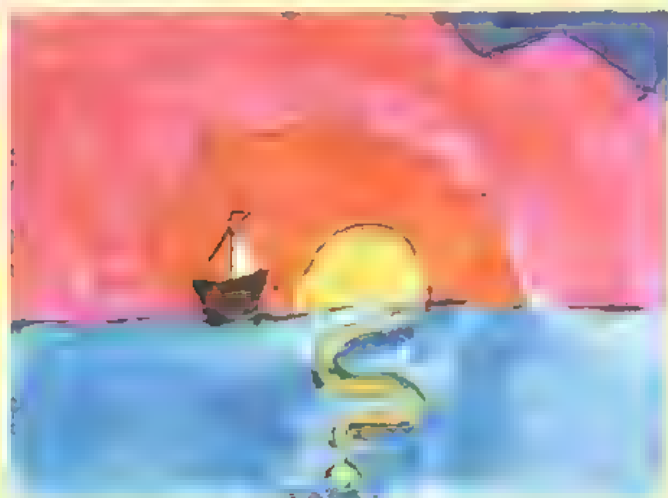
Ризыкта тоз аз күләмдә булганда, этләр туфрак ашыйлар, агач каерысы кимерәләр.

Эт сөтендә май һәм аксым күп, углевод аз. Бер литр сөттә 4,4 мг тимер бар. Бу сыер сөтеннән 7-8 мәртәбәгә артык дигән сүз.

Бу матур рәсем-
нәрне Казаннан 7
яшьлек Диләрә Әхмә-
дуллина ясаган.

Йөрәкләргә Йөрәкләргә күнәр ул

Казанлы дуслар!

Безнең «Салават күпере» – күк гөмбәзендәге гажәеп төсләр балкышыгына түгел. Серле, сихри, могҗизалы күпер ул. Ул – күңелләргә, йөрәкләргә, йөрәкләргә тоташтыручы күпер дә. Хәер, менә бу хатларны укысагыз, моның шулай икәнненә үзегез дә ышанырсыз.

«Беркөнне күрше кызы безгә «Салават күпере» журналы күтәрәп кәргән. «Апай, карале, сезнең Лилия түгелме соң бу?» – ди. Журналга карасам, үләм-бетәм, шул үзе – оныгым Лилия. Мин бүләк иткән матур күлмәген кигән. Елмаеп карап тора. Курчагы да елмая. Рәсем астына бик матур шигырь дә язгансыз. Үзләре кунакка еш кайтып торсалар да, бик сагынам кызымны. Журналдагы рәсемен күргәч, үзен күргән күк булдым.

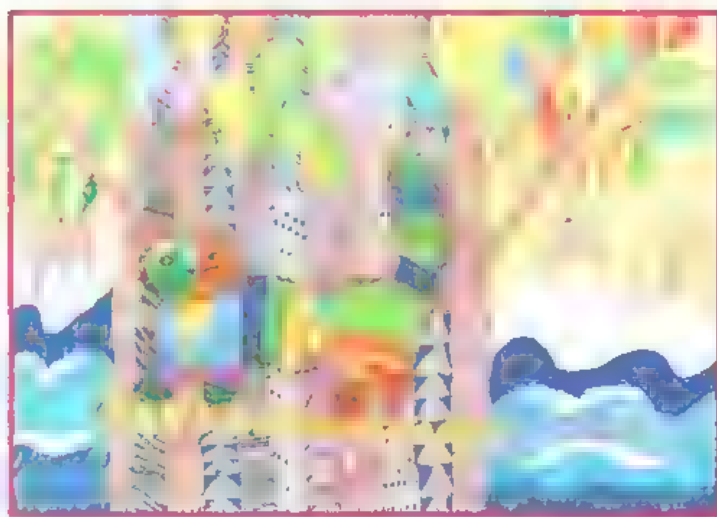
Ф.Абдуллина.

Арча районы».

Ошбу кушбиктәгә рәсемнәрне В. Алексеева житәкчелегендә сәнгать түгәрәгенә йөрүче балалар (Казан) ясаган.

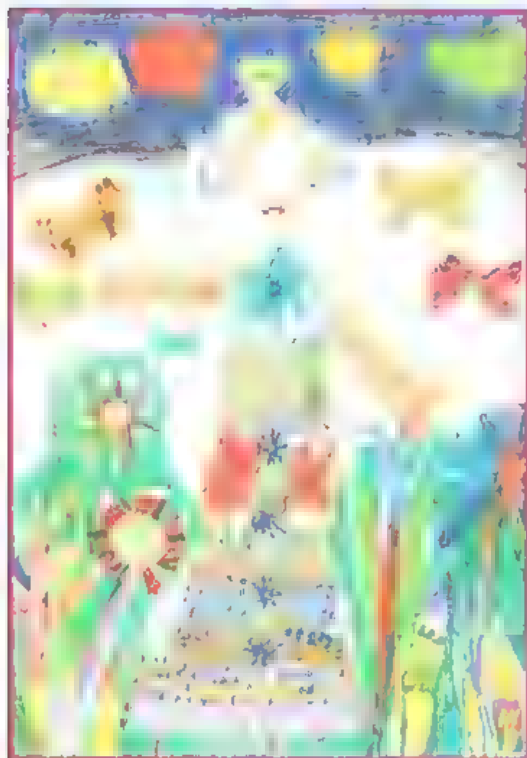
Диләрә Сәгыйдуллина, 6 яшь

Элина Миңнуллина, 7 яшь

Ә менә бу хат Балтач районы, Борнак авылында яшәүче Энже Габделәхәтовадан. Хәтерлисездер, ул журналыбызда оештырылган «Күзгә күренмәс кеше» дигән хикәя-әкият язучысы бәйгесендә җиңеп чыккан иде. Без аңа вәгъдә иткән зур, матур курчак җибәрдек.

«Матур курчак җибәрүегез өчен бик зур рәхмәт. Мин курчагымны бик яратам. Түр башында гына утыртам. Урын җәеп йоклатам. Балалар бакчасына да бергә йөрдек. Курчакны тәрбияче апалар да, дусларым да бик ошаттылар. Курчакка багышлап әбием белән бергә шигырь дә яздык.

Ксюша Викторова, 7 яшь

**Сеңлем тарта, курчак миңа,
Мин тартам, курчак миңа.
Чыкты китте тартмасыннан курчагыбыз,
Тартма миндә, ә курчагым сеңлемдә.**

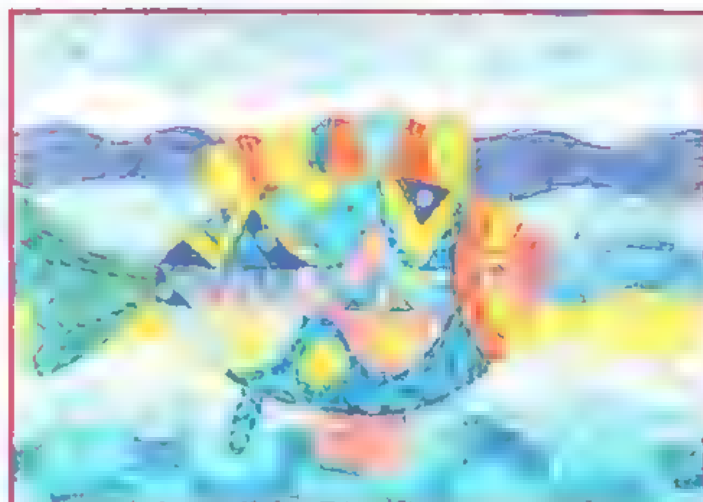
**Әй, сеңлем, әле бит син бик кечкенә,
Әле сиңа була тик өч кенә.
Син ашыкма, дәү булырбыз икебез дә,
Әкиятләргә язарбыз икебез бергә.**

**Ходай кушып, кабат приз булса,
Икебезгә ике курчак килсә,
Ул чагында инде мин дәү булсам,
Курчагымның соң берсе булыр кемгә!**

Энже Габделәхәтова».

Глеб Бычков, 7 яшь

Дайяна Миңнебаева, 5 яшь

АЙ ТУГАН ҺӘМ АЙ ТУЛГАН

Балалар, сезнең яңа туган Айны күргәнегез бармы? Ә тулган Айга сокланганыгыз? Күзәтеп карагыз әле, нечкә генә булып Ай туа, ул әкрелләп үсә, зурая, ярымтүгәрәк, анан соң түм-түгәрәк була. Һәм кабат кими башлай. Яңа туган Айдан башлап, икенче Ай туганга кадәрге вақыт аралыгы – нәкъ

бер ай була. Шул вақыт эчендә (егерме тугыз көн + ярты көн тирәсе) Ай Жир тирәли тулы бер әйләнеш ясый. Бу

– якынча, дүрт атна һәм көн ярым вақыт.

Римлылар һәр айга бер яки ике көн өстәп, уника айлык календарь уйлап тапканнар. Шулай итеп ел барлыкка килгән.

КАЙСЫ АЙДА НИЧӘ КӨН?

Кайсы айда ничә көн икәнлеген белер өчен, кулдагы бармаклардан да файдаланып була (баш бармак катнашмый). Имән бармакны гыйнвар дип атыйк. Имән һәм урта бармаклар арасы – февраль... Шулай давам итәбез дә июльне санагач, августта кабат имән бармакка кайтабыз. Бөтен бармак-айлар – 31, ә бармак араларына туры килгәннәре (февральдән кала) – 30 көннән тора.

Февраль 28 көннән, ә дүрт елга бер 29 көннән килә.

Һәр айның үз исеме бар. Гыйнвар аеннан Яңа ел башлана.

Гыйнвар, Февраль, Март, Апрель, Май, Июнь, Июль, Август, Сентябрь, Октябрь, Ноябрь, Декабрь.

Һәр айның үз холкы да бар. Килешәсезме? Әйттик, июль – кайнар (иң эссе ай), август – юмарт (жиләк-жимеш өлгерә)... Уйлап карагыз әле, гыйнвар нинди була? Май? Ә октябрь?

Синең туган көнөң кайсы айда? Кайсы айда туганга карап, кешеләрнең нинди йолдызлыкта туганын да билгелиләр.

Йолдызнамәләр турында ишеткәнең бармы синең?

Ә менә ул хакта киләсе сәхифәбездә сөйләшербез.

Вакыт иленә сәяхәт давам итә.

Илсәяр ИКСАНОВА

Рәссам Диләрә НӘҮРУЗОВА

Алмачуар әкиятө

Борын-борын заманда атлар гел алмачуар, яғни аксыл таплы жирән яки күк төстө генә булган. Алмачуар атлар бик гайрәтле, елгыр булган, жиргә бассалар, тоякларыннан ут чәчрәгән, кешнәп жибәрсәләр, күк күкрәгән. Менә шуннан аларның нинди гаярь икәнлекләрен күзаллап кара инде син! Бия кызлары шулчаклы сылу булган, баскан жирләрендә уйнап торалар ди. Айгыр егетләре шултикләм көчле ди ки, әгәр талпынсалар, айга чаклы сикерә алганнар.

Алмачуар атлар бик тату, бәхетле яшәгәннәр. Татар бугазыннан алып Кара диңгезгә чаклы үзләренең аерым биләмәләре булган. Ул биләмәләргә берәүнең дә аяк басарга йөрәге житмәгән. Әлбәттә, алмачуар атлар дип шүрләгәннәр шул. Алар үзләре дә чит биләмәләргә кызыкмаганнар.

Бик тырыш булган ди бу атлар. Көн-төн ару-талуны белми эшләгәннәр, дәүләт-биләмәләрен ныгытканнар, байлыкларын арттырганнар. Тырышып эшләгәч, тормышлары да бик мул булган, ачлык дигән нәрсәне белмәгәннәр, һәммәсенең аерым абзары булган.

Алмачуар атларның үзләре сайлап куйган ханнары да бар икән. Хан бик акыллы ди, гадел ди. Кардәшләре белән бик матур идарә иткән. Аны хөрмәтләгәннәр һәм берсүзсез буйсынганнар. Кыскасы, тормышлары бик көйле барган алмачуарларның.

Менә шулай матур гына гомер кичеп ятканда күрше биләмәләрдә яшәүче башка хайваннар аларның тормышларына, байлыкларына кызыга башлаган. Бигрәк тә күрше урманнарда яшәп ятучы кабан дуңгызлары еш каныга икән. Бу чучкалар үзләре бик ишле ди, көн саен үрчеп торганнар, ләкин бик ялкаулар икән ди. Жир сөрмәгән алар, иген икмәгән, урманда тик кырмыска ояларын туздырып йөргәннәр. Эссе көннәрдә пычрактан чыкмыйча аунап яталар ди. Кыскасы, ашау урманнан, үлем Ходайдан булган боларның.

Ялкау булгач, ашарларына да такы-токи гына икән инде чучка халкының. Шуңа күрә алар бик еш күрше биләмәләргә һөжүм итеп, аларның байлыкларын талап, тамакларын туйдыралар ди.

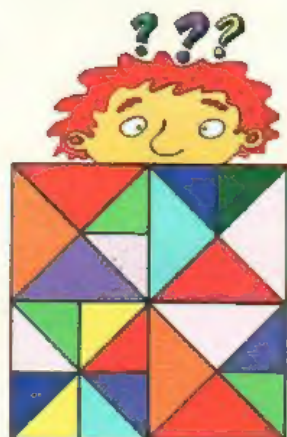
Кабаннар ике төрле булган: ак дуңгызлар һәм кара дуңгызлар. Ләкин алар бер-берсеннән төсләре белән генә аерылган. Холыклары, кылган гамәлләре берүк төрле икән: һәммәсә дә ялкаулар, барысы да караклар һәм сугыш чукмарлары ди.

(Дәвамь киләсе санда.)

Бу рәсемдә нинди сүз яшерелгән?

Бу рәсемдә ничә квадрат, ничә өчпочмак?

Бу зур балыкта ничә балык?

Бу агачтан бер-берсенә охшаган ике яфракны тап.

Башваткычлар

8-9(149-150) — 2002

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЭЛЕМТӨ
МИНИСТРЫЛЫГЫ, ТАТАРСТАН ЯЗУЧЫ-
ЛАР БЕРЛЕГЕ ИДARƏCЕ HƏM РЕДАК-
ЦИЯ ЖУРНАЛЫ

1990 елның март аеннан бирле чыга.

"Салават купере" ежемесячный журнал Министерства связи РТ, правления Союза писателей РТ и редакции. На татарском языке. Основан в 1990 году.

Татарстан Республикасы Мәғлүмат һәм матбугат министрлыгы тарафыннан 96 нчы номер белән теркәлдә.

Баш мөхәррир
Зиннур ХӨСНИЯР

Баш мөхәррир
урынбасары
Вакийф НУРИЕВ

Жаваплы сөркатип
Лебиб АЕРОН

Бизэлэш мөхөррире
Фәрит МУЛЛАХМӘТ

Компьютер дизайны
Фидель ХЭСАНОВ

Исеп-хисап булгеге
Рәмзия САЛИХ

Тышылыкта
Эльмира ГАЛИЕВА (9 яшь)
һәм Альберта БАРСУКОВА (8 яшь)
рәсемнәре.

Мәктәпкәчә яштыгә һәм кечә
яштыгә мәктәп балалары өчен.

Адрес редакції:
420012 г. Казань, ул. Муштары, 14.

«Салават күпері» журналының компьютер үзегенде жылды һәм төслөргә буленде.

«Идел-пресс» полиграфия нешрийт
комплекссы» дәүләт унитар
предприятиясе. Казан, Декабрист-
лар урамы, 2 нче йорт.

Производства бирелде 29.7.2002 ел.
Басарга кул келде 29.7.2002 ел.
Көгазь форматы 60x100 1/16.
Гарнитура – Прагматика.
Офсет ысулы белен басыла.
Тиражы 14948 дане. Заказ Б-419.
Баясе килешу буенча.

Аермаларны тап.

Рәссам Илдар НӘФИЕВ

Ләбиб Лерон

Сизми калганбыз...

Жәй узмас, диеп
Уйлаган идек:
Таңнан кичкәчә
Уйнаган идек.

Сизми калганбыз
Көз килгәнән дә,
Тәүге яфраклар
Өзелгәнән дә...

Әле һаман да
Сизмәс идек без,
Көзнең килгәнән
Белмәс идек без —

Кыңгырау чыңы
Искә төшерде:
Көзнең килүен
Шунда төшендек.

